

## บทที่ 2

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิต  
สมรสของผู้ที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศแตกต่างกัน โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

#### 1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช  
(ม.ส.ธ.) ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข และพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์  
การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทั้งชายและหญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับถือศาสนาพุทธ  
แต่งงานแล้วและยังอยู่รวมกันกับคู่สมรสจำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง  
(Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามลักษณะที่ต้องการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศและสถานที่ทำงาน

สถานที่ทำงาน \ เพศ	ชาย	หญิง	รวม
ข้าราชการ ม.ส.ธ.	100	100	200
ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข	50	50	100
พนักงาน ธ.ก.ส.	50	50	100
รวม	200	200	400

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยมาตรวัด 3 ชุด ได้แก่

2.1 มาตรวัดบทบาททางเพศ ( Sex Role Inventory ) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอาศัยค่าคุณศัพท์จากผลงานวิจัยของ นิตยกุล อรรถนุพรรณ (2529) นำมาพัฒนาต่อตามแนวทางของ Bem (1974) ดังนี้

2.1.1 การสร้างมาตร นำค่าคุณศัพท์ที่แสดงถึงคุณลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิง 97 ลักษณะ ซึ่งได้มาจากการวิจัยของ นิตยกุล อรรถนุพรรณ (2529) มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย และลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง การได้มาของคุณลักษณะทั้ง 97 มีขั้นตอน ดังนี้

ก. ศึกษาวิธีการสร้างมาตร จากมาตรวัดบทบาททางเพศในต่างประเทศที่เป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือจาก Bem Sex Role Inventory : BSRI (1974), Personal Attribute Questionnaire : PAQ (Spence, et al. 1975) และ Adjective Check List : ACL (Heilbrun 1976) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมาตร

ข. รวบรวมคำ หรือวลีที่แสดงถึงลักษณะของชายและหญิงจากการให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท รวม 78 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิด (open end) เกี่ยวกับลักษณะของชายและลักษณะของหญิง โดยให้แต่ละคนตอบแบบสอบถามชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวจากแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ในบรรดาคนของข้าพเจ้า ผู้ชายไทยในปัจจุบันมีบุคลิกลักษณะนิสัยใจคอและกิริยาท่าทาง ดังต่อไปนี้ \_\_\_\_\_.

ชุดที่ 2 ในบรรดาคนของข้าพเจ้า หญิงไทยในปัจจุบันมีบุคลิกลักษณะนิสัยใจคอและกิริยาท่าทาง ดังต่อไปนี้ \_\_\_\_\_.

ชุดที่ 3 ในบรรดาคนของข้าพเจ้า ผู้ชายไทยควรมีบุคลิกลักษณะนิสัยใจคอและกิริยาท่าทาง ดังต่อไปนี้ \_\_\_\_\_.

ชุดที่ 4 ในบรรดาคนของข้าพเจ้า หญิงไทยควรมีบุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอและกิริยาท่าทาง ดังต่อไปนี้ \_\_\_\_\_.

ค. ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทบาททางเพศในประเทศไทย เพื่อรวบรวมคุณลักษณะที่เป็นลักษณะของชายหรือลักษณะของหญิงตามการรับรู้ หรือตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแต่ละเรื่อง

ง. รวบรวมคำที่เป็นลักษณะของความเป็นชายและลักษณะของความ เป็นหญิงจากมาตรวัดบทบาททางเพศในข้อ ก คือจาก BSRI, PAQ และ ACL มาพิจารณา ความหมายในภาษาไทย แล้วนำคำแปลที่ได้มาเปรียบเทียบลักษณะของชาย และหญิงที่ได้จากวิธี หาความเห็นพ้อง (Consensus) เพื่อคัดเลือกคำหรือวลีที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าสื่อความ หมายถึงลักษณะเดียวกันที่ชัดเจนที่สุดมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ได้ลักษณะของความเป็น ชายและลักษณะของความ เป็นหญิงรวมทั้งหมด 97 ลักษณะ ซึ่งอาจแยกออกเป็นลักษณะของชาย และหญิงตามมโนทัศน์ของเอเจนซี/คอมมิวเนี่ยน หรือพฤติกรรมเครื่องมือ/พฤติกรรมการแสดง ออก โดยใช้ลักษณะในแบบวัดความเป็นชาย และแบบวัดความเป็นหญิงตามมาตรวัดบทบาททาง เพศ BSRI, PAQ และ ACL เป็นหลัก ได้คุณลักษณะของความเป็นชาย 46 ลักษณะ และ คุณลักษณะความ เป็นหญิง 51 ลักษณะดังนี้

#### ลักษณะของความเป็นชาย ได้แก่

- |  |   |
|--|---|
| 1. เป็นผู้นำ                           | 2. เป็นอิสระไม่ขึ้นกับใคร                   |
| 3. พึ่งพาตนเองได้                      | 4. เป็นตัวของตัวเอง                         |
| 5. มั่นใจในตนเอง                       | 6. กล้าพูด กล้าแสดงออก                      |
| 7. กล้ายืนหยัดในความคิดเห็นของตน       | 8. ทะเยอทะยาน                               |
| 9. ชอบบิบบังคับผู้อื่น                 | 10. ชอบบงการชักนำ หรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น |
| 11. กล้าได้กล้าเสีย กล้าเสี่ยง         | 12. ตัดสินใจง่าย                            |
| 13. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้               | 14. ควบคุมสติได้ในยามคับขัน                 |
| 15. เปิดเผย                            | 16. ก้าวร้าว                                |
| 17. ชอบเกี่ยวข้องกับกีฬา               | 18. เข้มแข็ง                                |
| 19. ไม่ท้อถ่วงง่าย                     | 20. มีเหตุผล                                |
| 21. รอบรู้ ทันท่วงทีเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป | 22. ชอบแสวงหาความรู้                        |
| 23. มีไหวพริบดี                        | 24. เฉลียวฉลาด                              |
| 25. ช่างคิด ช่างประดิษฐ์               | 26. ขยันหมั่นเพียร                          |
| 27. คล่องแคล่ว ว่องไว                  | 28. กล้าหาญ                                 |
| 29. สุขุม รอบคอบ                       | 30. รู้จักฉวยโอกาส                          |
| 31. ช่างนิพนธ์นิเคราะห์                | 32. ชอบแข่งขัน ชอบเอาชนะ                    |
| 33. มองการณ์ไกล                        | 34. เก็บความรู้สึก                          |

- |                                |                                     |
|--------------------------------|-------------------------------------|
| 35. เครื่องขริม                | 36. ประกาศ หรืออวดในความสามารถของตน |
| 37. มีอารมณ์หนักแน่น มั่นคง    | 38. มีความภูมิใจและทรงงในตนเอง      |
| 39. มีความรับผิดชอบ            | 40. มีความมานะพยายาม                |
| 41. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ | 42. รู้จักกาลเทศะ                   |
| 43. กระตือรือร้น               | 44. เป็นที่พึ่งได้                  |
| 45. ใช้คำหยาบ หรือสบทสาขาน     | 46. เชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง    |

ลักษณะของความเป็นหญิง ได้แก่

- |   |  |
|---|--|
| 1. มีความรู้สึกไวต่อความต้องการของผู้อื่น | 2. ตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่น      |
| 3. ละเอียดย่อม                            | 4. อารมณ์อ่อนไหวง่าย                   |
| 5. ร้องไห้ง่าย                            | 6. แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย          |
| 7. เมตตากรุณา                             | 8. ช่างสงสาร                           |
| 9. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น                    | 10. เข้าใจผู้อื่น                      |
| 11. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น                   | 12. ให้อภัยผู้อื่น                     |
| 13. เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย                 | 14. ช่างเกรงใจ                         |
| 15. ช่างปรนนิบัติ                         | 16. ช่างประจบประแจง                    |
| 17. ไร้เรื่อง                             | 18. มีชีวิตชีวา                        |
| 19. ขี้อาย                                | 20. ช่างวิตกกังวล                      |
| 21. ตื่นเต้นง่าย                          | 22. หวาดกลัวง่าย                       |
| 23. สภาวน                                 | 24. อ่อนโยน                            |
| 25. ยิ้มง่าย                              | 26. มีอารมณ์ขัน                        |
| 27. เรียบร้อย                             | 28. อ่อนน้อม ไม่อวดตัว                 |
| 29. นุ่มนวล                               | 30. อัจฉกาแก่่ง                        |
| 31. ใจน้อย                                | 32. มีเสน่ห์                           |
| 33. น่ารัก                                | 34. ชอบคลุกคลีและแสดงความรักต่อผู้อื่น |
| 35. เห็นคุณค่าในสิ่งที่ผู้อื่นทำให้       | 36. ชอบนิทาผู้อื่น                     |
| 37. รักเด็ก                               | 38. พึงพาผู้อื่น                       |
| 39. ยอมผู้อื่น                            | 40. รู้จักประนีประนอม                  |
| 41. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น              | 42. พึงพอใจในสิ่งที่มีอยู่             |

- |   |                                      |
|---|--------------------------------------|
| 43. เชื่อเรื่องโชคชะตาราศี                              | 44. โลเลเปลี่ยนใจง่าย                |
| 45. ชอบการเินยอ   | 46. ชอบปลอมใจผู้อื่น                 |
| 47. ให้ความสนใจส่วนใหญ่ในเรื่องเกี่ยวกับบ้านและครอบครัว | 48. เอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของผู้อื่น |
| 49. ช่างพูดคุย  | 50. พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน             |
| 51. เครื่องศาสนา  |                                      |

จ. นิตยกุล อรรถนพวรรณ นำคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงทั้ง 97 ลักษณะ มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของชายไทยในปัจจุบัน คุณลักษณะของหญิงไทยในปัจจุบัน คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง โดยมีการเรียงลำดับคุณลักษณะในแบบสอบถาม ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลาก

#### 2.1.2 การทดสอบการจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างจากคำคุณศัพท์ทั้ง 97 ลักษณะมาปรับปรุงตามแนวทางของ Bem (1974) โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิง จากนั้น นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่า  $\chi^2$  โดยแยกวิเคราะห์ตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาว่า ลักษณะต่าง ๆ ในแบบสอบถามเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิงแตกต่างกันหรือไม่ แล้วคัดข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงรับรู้ตรงกันว่า เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิงไม่แตกต่างกัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นชายมาตรวัดความเป็นหญิงและมาตรวัดความเป็นกลาง ในมาตรวัดบทบาททางเพศตามลำดับ โดย

ก. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายไทยในปัจจุบัน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงไทยในปัจจุบัน

(โปรดดูในภาคผนวก ง.)

ข. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นิสิตปริญญาโท จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พนักงานบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ และพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวนรวมทั้งสิ้น 212 คน (ดังแสดง

ในตารางที่ 2) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีอายุระหว่าง 22 - 40 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอบแบบสอบถามชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเปรียบเทียบลักษณะที่พึงปรารถนา สำหรับชายและหญิงไทยในปัจจุบัน จำแนกตามประเภทของแบบสอบถาม เพศ และระดับการศึกษา

เพศ	ระดับการศึกษา	ประเภทของแบบสอบถาม		รวม
		ลักษณะที่พึงปรารถนา ของชายไทย	ลักษณะที่พึงปรารถนา ของหญิงไทย	
ชาย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	6	11
	ปริญญาตรี	30	29	59
	ปริญญาโท	17	16	33
หญิง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	5	11
	ปริญญาตรี	33	31	64
	ปริญญาโท	15	19	34
รวม		106	106	212

ค. การวิเคราะห์การจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

1) คำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะแต่ละข้อในแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของแบบสอบถาม

2) ทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะที่พึงปรารถนา สำหรับชายและหญิงไทยในปัจจุบัน จำแนกตามเพศ และประเภทของแบบสอบถาม ในแต่ละคุณลักษณะของข้อคำถามด้วยการทดสอบค่าที (t-independent test) ผลการทดสอบพบว่า

กลุ่มตัวอย่างเพศชาย รับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 จำนวน 51 ลักษณะ โดยรับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายมากกว่าหญิง จำนวน 27 ลักษณะ รับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงมากกว่าชายจำนวน 24 ลักษณะ และรับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และหญิงไม่แตกต่างกันจำนวน 46 ลักษณะ ดังแสดงในตารางที่ 19, 20 และ 21 ตามลำดับ (โปรดดูในภาคผนวก ก.)

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง รับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 จำนวน 44 ลักษณะ โดยรับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย มากกว่าหญิงจำนวน 13 ลักษณะ รับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงมากกว่าชาย จำนวน 31 ลักษณะและรับรู้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และหญิงไม่แตกต่างกัน จำนวน 53 ลักษณะ ดังแสดงในตารางที่ 22, 23 และ 24 ตามลำดับ (โปรดดูในภาคผนวก ก.)

จากตารางที่ 19 และ 22 (ภาคผนวก ก.) เมื่อพิจารณาลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงรับรู้ตรงกันว่า เป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 รวมทั้งพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดที่มีค่ามากกว่า 4.5 จะได้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย จำนวน 12 ลักษณะ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 มีชนิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีของคุณลักษณะที่กลุ่มตัวอย่าง เพศชายและเพศหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับชาย		พึงปรารถนาสำหรับหญิง		t	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. เปิดเผย	เพศชาย	4.98	1.01	4.08	1.41	3.71***	
	เพศหญิง	4.87	1.32	4.20	0.89	3.08**	
	รวม	4.92	1.17	4.14	1.17	4.84***	
2. ไม่ท้อแท้ง่าย	เพศชาย	5.46	1.18	4.78	1.22	2.83*	
	เพศหญิง	5.85	1.11	5.36	1.01	2.41*	
	รวม	5.66	1.15	5.09	1.15	3.63***	
3. พึ่งตนเอง	เพศชาย	6.12	0.95	5.08	1.16	4.94***	
	เพศหญิง	6.28	0.86	5.65	1.04	3.41**	
	รวม	6.20	0.90	5.38	1.13	5.83***	
4. ชอบเกี่ยวกับกีฬาเพศชาย	เพศชาย	5.55	1.27	4.16	1.21	5.68***	
	เพศหญิง	5.44	1.19	4.44	1.15	4.49***	
	รวม	5.50	1.23	4.30	1.18	7.20***	
5. กล้าได้กล้าเสีย	เพศชาย	4.59	1.20	3.43	1.32	4.63**	
	กล้าเสี่ยง	เพศหญิง	4.67	1.40	3.78	1.21	3.53**
	รวม	4.63	1.30	3.61	1.27	5.73***	
6. กล้าพูด	เพศชาย	5.50	1.00	4.53	1.33	4.19***	
	กล้าแสดงออก	เพศหญิง	5.57	0.86	4.95	0.95	3.62***
	รวม	5.54	0.93	4.75	1.16	5.48***	
7. ชอบการแข่งขัน	เพศชาย	5.17	0.96	4.34	1.30	3.68***	
	เพศหญิง	5.00	0.89	4.55	0.98	2.54*	
	รวม	5.09	0.93	4.45	1.14	4.45***	

ต่อหน้าถัดไป



ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	ฟังปรารภสำหรับชาย		ฟังปรารภสำหรับหญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. เป็นผู้นำ	เพศชาย	5.65	0.91	4.31	1.23	6.32***
	เพศหญิง	5.81	1.07	4.69	1.15	5.28***
	รวม	5.74	0.99	4.51	1.20	8.13***
9. กล้าหาญ	เพศชาย	5.77	0.83	4.57	1.19	5.93***
	เพศหญิง	5.48	1.02	4.87	1.07	3.03**
	รวม	5.62	0.94	4.73	1.13	6.26***
10. มีอารมณ์หนัก แน่นมั่นคง	เพศชาย	5.75	0.91	4.84	1.41	3.84***
	เพศหญิง	5.85	1.04	5.29	1.33	2.46*
	รวม	5.80	0.98	5.08	1.38	4.41***
11. เข้มแข็ง	เพศชาย	5.79	1.02	4.63	1.44	4.72***
	เพศหญิง	6.00	0.91	5.27	1.21	3.54**
	รวม	5.90	0.97	4.96	1.36	5.77**
12. ควบคุมสติได้ ในยามคับขัน	เพศชาย	5.73	1.07	4.59	1.63	4.20***
	เพศหญิง	5.91	1.00	5.07	1.48	3.44**
	รวม	5.82	1.03	4.84	1.56	5.38***

\*  $p \leq .05$     \*\*  $p \leq .01$     \*\*\*  $p \leq .001$ 

t หมายถึงค่า t เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความแปรปรวนแตกต่างกัน

จากตารางที่ 20 และ 23 (ภาคผนวก ก.) เมื่อพิจารณาลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่ฟังปรารภสำหรับหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 และ .001 รวมทั้งพิจารณาค่ามัธยฐานเลขคณิตของลักษณะที่ฟังปรารภสำหรับหญิงจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดที่มีค่ามากกว่า 4.5 จะได้ลักษณะที่ฟังปรารภสำหรับหญิง จำนวน 12 ลักษณะ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีของลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และเพศหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับหญิง		พึงปรารถนาสำหรับชาย		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. มีเสน่ห์	เพศชาย	5.34	1.19	4.33	1.31	3.80***
	เพศหญิง	5.31	1.05	4.66	1.11	3.12**
	รวม	5.32	1.11	4.53	1.21	4.93***
2. อ่อนโยน	เพศชาย	5.66	1.14	4.75	1.04	4.23***
	เพศหญิง	5.75	1.00	5.15	1.30	2.69*
	รวม	5.71	1.06	4.95	1.19	4.83***
3. เรียบร้อย	เพศชาย	5.24	1.12	4.49	1.03	3.49**
	เพศหญิง	5.13	1.10	3.93	1.15	5.57***
	รวม	5.18	1.11	4.20	1.12	6.38***
4. พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน	เพศชาย	5.61	1.04	4.63	1.10	4.60***
	เพศหญิง	5.41	1.22	4.33	1.27	4.47***
	รวม	5.51	1.14	4.48	1.20	6.37***
5. น่ารัก	เพศชาย	5.73	1.00	4.13	1.40	6.64****
	เพศหญิง	5.65	1.05	4.56	1.41	4.57***
	รวม	5.69	1.02	4.35	1.41	7.87***
6. ยิ้มง่าย	เพศชาย	5.82	1.05	5.02	1.08	3.83***
	เพศหญิง	5.76	0.94	4.61	1.35	5.16***
	รวม	5.79	0.99	4.81	1.24	6.37***
7. ร่าเริง	เพศชาย	5.55	1.06	5.08	0.93	2.40*
	เพศหญิง	5.75	0.95	5.13	1.32	2.80*
	รวม	5.65	1.01	5.10	1.14	3.71***

ต่อหน้าถัดไป

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	ฟังปรารภสำหรับหญิง		ฟังปรารภสำหรับชาย		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. ข้างปรนินิบัติ	เพศชาย	4.69	1.21	3.98	1.31	2.84**
	เพศหญิง	5.02	1.19	3.98	1.30	4.35***
	รวม	4.86	1.21	3.98	1.30	5.10***
9. ละเอียดอ่อน	เพศชาย	5.43	0.94	4.50	1.13	4.54***
	เพศหญิง	5.53	1.05	4.44	1.50	4.36***
	รวม	5.48	0.99	4.47	1.33	6.27***
10. นุ่มนวล	เพศชาย	5.53	1.01	4.31	1.21	5.56***
	เพศหญิง	5.51	1.15	4.38	1.54	4.34***
	รวม	5.52	1.08	4.34	1.38	6.89***
11. ชอบปลอบใจ ผู้อื่น	เพศชาย	4.88	0.93	4.37	1.08	2.56*
	เพศหญิง	4.98	0.87	4.04	1.08	5.03***
	รวม	4.93	0.90	4.20	1.09	5.35***
12. เมตตากรุณา	เพศชาย	5.61	1.04	5.04	1.08	2.71*
	เพศหญิง	5.95	0.83	4.96	1.12	5.23***
	รวม	5.78	0.95	5.00	1.09	5.57***

\*  $p < .05$       \*\*  $p < .01$       \*\*\*  $p < .001$ 

t หมายถึงค่า t เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความแปรปรวนแตกต่างกัน

จากตารางที่ 21 และ 24 (ภาคผนวก ก.) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และเพศหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่ฟังปรารภสำหรับชายและหญิงไม่แตกต่างกัน พบว่ามีจำนวน 36 ลักษณะ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 มีขมิ้ม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทีของลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และเพศหญิง รับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและหญิง ไม่แตกต่างกัน

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับชาย		พึงปรารถนาสำหรับหญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ขยันหมั่นเพียร	เพศชาย	5.51	1.12	5.43	1.10	0.36
	เพศหญิง	5.65	1.14	5.66	0.85	-0.06
	รวม	5.58	1.13	5.55	0.98	0.22
2. ให้อภัยผู้อื่น	เพศชาย	5.36	1.05	4.98	1.42	1.53
	เพศหญิง	5.46	1.28	5.39	1.11	0.32
	รวม	5.41	1.17	5.19	1.28	1.31
3. เก็บความรู้สึก	เพศชาย	4.80	1.56	4.94	1.46	-0.46
	เพศหญิง	4.70	1.41	4.73	1.50	-0.08
	รวม	4.75	1.48	4.83	1.48	-0.38
4. มีชีวิตชีวา	เพศชาย	5.26	1.16	5.39	0.90	-0.64
	เพศหญิง	5.35	1.20	5.56	1.03	-0.99
	รวม	5.31	1.18	5.48	0.97	-1.17
5. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น	เพศชาย	5.41	0.98	5.06	1.12	1.69
	เพศหญิง	5.43	1.08	5.42	0.90	0.04
	รวม	5.42	1.03	5.23	1.02	1.23
6. อ่อนน้อมไม่วดตัว	เพศชาย	5.22	1.10	5.20	1.15	0.09
	เพศหญิง	4.96	1.23	5.36	1.25	-1.69
	รวม	5.09	1.17	5.28	1.20	-1.21
7. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	เพศชาย	5.49	1.17	5.24	1.19	1.09
	เพศหญิง	5.22	0.97	5.47	0.98	-1.35
	รวม	5.35	1.07	5.36	1.09	-0.04

ต่อหน้าถัดไป —

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับชาย		พึงปรารถนาสำหรับหญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. เข้าใจผู้อื่น	เพศชาย	5.04	1.17	5.06	1.30	-0.08
	เพศหญิง	5.41	1.14	5.31	1.00	0.48
	รวม	5.23	1.16	5.19	1.16	0.25
9. เอาใจใส่ใน ความเป็นอยู่ของ ผู้อื่น	เพศชาย	4.49	1.38	4.55	1.22	-0.23
	เพศหญิง	4.80	1.34	4.84	0.98	-0.18
	รวม	4.65	1.36	4.70	1.11	-0.30
10. มีเหตุผล	เพศชาย	5.69	1.06	5.31	1.58	1.43
	เพศหญิง	5.96	1.03	5.69	0.99	1.43
	รวม	5.83	1.05	5.51	1.32	1.99
11. ชอบขงการชัก นำหรือมีอิทธิ พลเหนือผู้อื่น	เพศชาย	4.00	1.39	3.40	1.67	1.98
	เพศหญิง	3.65	1.57	3.56	1.28	0.34
	รวม	3.82	1.49	3.48	1.48	1.66
12. เห็นคุณค่าในสิ่ง ที่ผู้อื่นทำ	เพศชาย	5.02	1.18	4.61	1.13	1.80
	เพศหญิง	5.22	1.00	5.13	0.85	0.52
	รวม	5.12	1.09	4.88	1.03	1.69
13. รอบรู้ทันต่อเหตุ การณ์ต่างๆไป	เพศชาย	5.19	1.10	4.86	1.27	1.41
	เพศหญิง	5.59	0.94	5.30	1.21	1.42
	รวม	5.40	1.04	5.09	1.25	1.96
14. ข้างเกรงใจ	เพศชาย	4.46	1.08	4.71	0.97	-1.21
	เพศหญิง	4.22	1.13	4.57	1.06	-1.67
	รวม	4.34	1.10	4.64	1.01	-2.05
15. เชื่อเรื่อง เครื่องราง ของขลัง	เพศชาย	3.23	1.66	3.20	2.00	0.10
	เพศหญิง	2.96	1.54	3.41	1.73	-1.40
	รวม	3.10	1.60	3.31	1.86	-0.87

ต่อหน้าถัดไป —

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับชาย		พึงปรารถนาสำหรับหญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
16. ตัดสินใจง่าย	เพศชาย	3.98	1.35	3.57	1.30	1.58
	เพศหญิง	4.04	1.20	4.19	1.26	-0.63
	รวม	4.01	1.27	3.89	1.31	0.70
17. มีอารมณ์ขัน	เพศชาย	4.90	0.98	4.71	1.12	0.96
	เพศหญิง	4.78	1.16	4.96	0.98	-0.89
	รวม	4.84	1.07	4.84	1.05	0.02
18. ให้ความสนใจ ส่วนใหญ่ในเรื่องเพศหญิง เกี่ยวกับบ้าน	เพศชาย	4.73	1.11	4.96	1.23	-1.00
	รวม	5.19	1.42	5.61	1.07	-1.76
	รวม	4.96	1.29	5.30	1.19	-1.95
19. ชอบบิบบี้กับ ผู้อื่น	เพศชาย	2.54	1.21	2.90	1.60	-1.30
	เพศหญิง	2.46	1.48	2.64	1.18	-0.68
	รวม	2.50	1.35	2.76	1.40	-1.40
20. มีไหวพริบดี	เพศชาย	5.27	0.95	5.14	1.15	0.64
	เพศหญิง	5.72	1.07	5.60	0.99	0.62
	รวม	5.50	1.04	5.38	1.09	0.84
21. เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย	เพศชาย	5.37	0.89	5.08	1.15	1.42
	เพศหญิง	5.35	1.07	5.36	1.01	-0.06
	รวม	5.36	0.98	5.23	1.08	0.93
22. รู้จักกาลเทศะ	เพศชาย	5.49	1.08	5.43	1.12	0.27
	เพศหญิง	5.72	1.17	5.71	0.98	0.06
	รวม	5.61	1.13	5.58	1.05	0.23
23. ตระหนักถึง ความรู้สึก ของผู้อื่น	เพศชาย	5.29	1.04	4.92	1.13	1.72
	เพศหญิง	5.22	1.44	5.45	0.96	-0.99
	รวม	5.26	1.25	5.20	1.07	0.35

ต่อหน้าถัดไป —

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	พึงปรารถนาสำหรับชาย		พึงปรารถนาสำหรับหญิง		t
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
24. มีความมานะ พยายาม	เพศชาย	5.87	0.97	5.49	1.10	1.83
	เพศหญิง	5.85	1.20	6.00	0.82	-0.75
	รวม	5.86	1.09	5.76	0.99	0.72
25. ทะเยอทะยาน	เพศชาย	5.02	1.08	4.75	1.45	1.09
	เพศหญิง	4.94	1.02	4.96	1.21	0.00
	รวม	4.98	1.04	4.85	1.33	0.81
26. สุขุมรอบคอบ	เพศชาย	5.55	0.88	5.33	1.16	1.06
	เพศหญิง	5.65	1.01	5.64	1.04	0.06
	รวม	5.60	0.95	5.49	1.11	0.77
27. เฉลียวฉลาด	เพศชาย	5.10	1.13	5.35	1.20	-1.12
	เพศหญิง	5.63	1.09	5.60	0.99	0.15
	รวม	5.37	1.13	5.48	1.10	-0.74
28. ก้าวร้าว	เพศชาย	2.81	1.60	2.63	1.52	0.59
	เพศหญิง	2.35	1.68	2.59	1.55	-0.77
	รวม	2.58	1.65	2.61	1.53	-0.16
29. ชอบแสวงหา ความรู้	เพศชาย	5.52	1.04	5.06	1.04	2.23
	เพศหญิง	5.63	1.14	5.36	0.97	1.31
	รวม	5.58	1.09	5.22	1.01	2.47
30. รู้จักประนี ประนอม	เพศชาย	5.29	1.04	4.86	0.96	2.16
	เพศหญิง	5.30	1.22	5.47	0.92	-0.85
	รวม	5.29	1.13	5.18	0.98	0.78
31. พึงพอใจในสิ่ง ที่ตนมีอยู่	เพศชาย	4.94	1.26	4.63	1.37	1.21
	เพศหญิง	4.70	1.27	4.85	1.41	-0.59
	รวม	4.82	1.26	4.75	1.39	0.41

ต่อหน้าถัดไป

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลักษณะ	กลุ่มตัวอย่าง	ฟังปรารภสำหรับชาย		ฟังปรารภสำหรับหญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
32. สภาพ	เพศชาย	5.23	0.96	5.51	1.07	-1.40
	เพศหญิง	5.33	1.21	5.71	1.01	-1.72
	รวม	5.28	1.09	5.61	1.07	-2.23
33. ประกาศหรือ อวดในความ สามารถของตน	เพศชาย	2.98	1.53	3.08	1.44	-0.33
	เพศหญิง	3.15	1.49	3.51	1.36	-1.32
	รวม	3.07	1.50	3.30	1.41	-1.18
34. ใช้คำหยาบหรือ สวดสาบาน	เพศชาย	2.59	1.42	2.10	1.29	1.83
	เพศหญิง	2.22	1.72	2.07	1.40	0.49
	รวม	2.40	1.59	2.09	1.34	1.55
35. รู้จักฉวย โอกาส	เพศชาย	3.20	1.56	3.37	1.37	-0.61
	เพศหญิง	2.89	1.67	3.13	1.33	-0.82
	รวม	3.04	1.62	3.25	1.35	-1.01
36. เครื่องศาสนา	เพศชาย	4.29	1.01	4.22	1.14	0.37
	เพศหญิง	3.76	1.08	4.24	1.25	-2.13
	รวม	4.02	1.07	4.23	1.19	-1.33

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่ฟังปรารภสำหรับชายและหญิงไม่แตกต่างกันที่มีความหมายทางบวก มีค่ามัธยเลขคณิตมากกว่า 4.5 และมีค่าที่ต่ำสุด 6 อันดับแรก และลักษณะที่มีความหมายทางลบ มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยกว่า 4.5 และมีค่าที่ต่ำสุด 6 อันดับ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อกระทงวัดลักษณะความเป็นกลางของมาตรวัดบทบาททางเพศจำนวน 12 ลักษณะ จะได้ลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้



## ลักษณะทางบวก

1. มีอารมณ์ขัน
2. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
3. ขยันหมั่นเพียร
4. รู้จักกาลเทศะ
5. เข้าใจผู้อื่น
6. เอาใจใส่ในความเป็นอยู่ของผู้อื่น

## ลักษณะทางลบ

1. ก้าวร้าว
2. ตัดสินใจง่าย
3. เชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง
4. รู้จักฉวยโอกาส
5. ประกาศหรืออวดในความสามารถของตน
6. เกรงศาสนา

## ง. การทดสอบการจำแนกประเภทของแบบสอบถาม

นำข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นชายจำนวน 12 ข้อ ข้อกระทงมาตรวัดความเป็นหญิง จำนวน 12 ข้อ และข้อกระทงมาตรวัดความเป็นกลาง จำนวน 12 ข้อ มาสร้างแบบสอบถามวัดบทบาททางเพศโดยการสุ่มรายชื่อเข้าในแบบสอบถาม นำไปทดสอบความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของแบบสอบถาม โดยการนำค่ามัธยฐานเลขคณิตของแต่ละมาตราวิเคราะห์ ดังผลในตารางที่ 6 และ 7

ตารางที่ 6 มัธยฐานเลขคณิต และค่า t ของมาตรวัดความเป็นชาย มาตรวัดความเป็นหญิง และมาตรวัดความเป็นกลาง จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับ	ประเมินโดยชาย			ประเมินโดยหญิง		
	มาตรวัดความเป็นชาย	มาตรวัดความเป็นหญิง	มาตรวัดความเป็นกลาง	มาตรวัดความเป็นชาย	มาตรวัดความเป็นหญิง	มาตรวัดความเป็นกลาง
เพศชาย	5.54	4.59	4.27	5.57	4.53	4.12
เพศหญิง	4.46	5.43	4.22	4.85	5.49	4.42
ค่าความแตกต่าง	1.08	0.84	0.05	0.72	0.96	0.30
ค่า t	7.34 <sup>***</sup>	6.25 <sup>***</sup>	0.46	5.50 <sup>***</sup>	6.07 <sup>***</sup>	3.46 <sup>**</sup>

\*\*  $p < .01$

\*\*\*  $p < .001$

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงประเมินผู้ชาย ด้วยมาตรวัดความเป็นชาย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่าเมื่อประเมินผู้หญิงด้วยมาตรเดียวกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทำนองเดียวกัน เมื่อประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดความเป็น หญิงพบว่าค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่าเมื่อประเมินผู้ชายด้วยมาตรเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 เช่นกัน แสดงว่า ข้อกระตงในมาตรวัดความเป็นชาย และมาตรวัดความเป็นหญิง นั้น มีความเหมาะสมสามารถจำแนกลักษณะบทบาททางเพศได้อย่างชัดเจน ในส่วนของมาตร วัดความเป็นกลาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินผู้ชายและผู้หญิงด้วยมาตรวัดความเป็น กลาง ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแต่เมื่อประเมินโดยเพศหญิงพบว่าเพศหญิงประเมินผู้หญิง ด้วยมาตรวัดความเป็นกลางมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่า เมื่อประเมินผู้ชายด้วยมาตรเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 7 มัชฌิมเลขคณิต และค่าที่จากการประเมินความพึงปรารถนาของสังคมที่มีต่อ มาตรวัดความเป็นชาย และมาตรวัดความเป็นหญิง จำแนกตามเพศของ กลุ่มตัวอย่าง

มาตรวัด	เพศชายประเมินผู้ชาย	เพศหญิงประเมินผู้หญิง
ความเป็นชาย	5.54	4.85
ความเป็นหญิง	4.59	5.49
ค่าความแตกต่าง	0.95	0.64
ค่า t	10.60***	4.92***

\*\*\*  $p < .001$

จากตารางที่ 7 พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความ เป็นชาย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่า เมื่อประเมินด้วยมาตรวัดความเป็นหญิงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 และในทำนองเดียวกัน เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงประเมินผู้หญิงด้วย มาตรวัดความเป็นหญิงมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่า เมื่อประเมินด้วยมาตรวัดความเป็นชายอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นกัน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความพึงปรารถนาต่อลักษณะที่เหมาะสมกับเพศของตนมากกว่าเพศตรงข้าม

จ. การวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของมาตรวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้น

1) ผู้วิจัยนำมาตรวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย มาตรวัดความเป็นชาย จำนวน 12 ข้อ มาตรวัดความเป็นหญิงจำนวน 12 ข้อ และมาตรวัดความเป็นกลางจำนวน 12 ข้อ รวมเป็น 36 ข้อ จัดทำเป็นมาตรวัดบทบาททางเพศ โดยการสุ่มรายชื่อเข้าในมาตรวัด ดังนี้

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นชาย ได้แก่ข้อ 1 4 7 10 13 16 19 22 25 28 31 และ 34

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นหญิง ได้แก่ข้อ 2 5 8 11 14 17 20 23 26 29 32 และ 35

ข้อกระทงที่วัดลักษณะความเป็นกลาง ที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ข้อ 3 9 15 21 27 33 และข้อที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ข้อ 6 12 18 24 30 และ 36 (โปรดดูในภาคผนวก ง.)

ลักษณะมาตร เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 7 ช่วงมาตร จากน้อยที่สุด ถึง มากที่สุด โดยแต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

1 = น้อยที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงหรือแทบจะไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเลย

2 = น้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่า ข้อความนั้นไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

3 = ค่อนข้างน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นบางครั้ง แต่ไม่บ่อยนัก

4 = ปานกลาง หมายถึง เป็นจริงครึ่งหนึ่งไม่เป็นจริงครึ่งหนึ่ง คือเมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบปานกลาง

5 = ค่อนข้างมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่า ข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบบ่อยครั้ง

6 = มาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

7 = มากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของผู้ตอบอยู่เสมอ หรือแทบจะเสมอ

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเที่ยงของมาตรวัด เป็นข้าราชการจากสำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และบริษัท ปูนแห่งชาติ จำกัด ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นับถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้ว และยังอยู่ร่วมกับคู่สมรส จำนวน 100 คน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรวัดบทบาททางเพศ จำแนกตามเพศ และสถานที่ทำงาน

สถานที่ทำงาน \ เพศ	ชาย	หญิง	รวม
สำนักงาน กพ.	25	25	50
บริษัทปูนแห่งชาติ	26	24	50
รวม	51	49	100

3) เกณฑ์การให้คะแนน นำมาตรวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างในข้อ 2) ประเมินลักษณะบทบาททางเพศของตนเอง โดยประเมินว่าข้อความแต่ละข้อในมาตรวัด ตรงกับลักษณะบุคลิกภาพของตนเองมากน้อยเพียงใด แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนน 1 ถึง 7 จากน้อยที่สุด ถึงมากที่สุดตามลำดับในแต่ละข้อกระทง จากนั้นนำไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Coefficient) แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ( $\alpha$ ) ของแต่ละมาตร ได้ค่าความเที่ยงดังปรากฏในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าความเที่ยงของมาตรวัดความเป็นชาย และมาตรวัดความเป็นหญิง

มาตรวัด	จำนวนข้อ	$\alpha^a$	$\alpha^b$
ความเป็นชาย	12	0.83	0.84
ความเป็นหญิง	12	0.86	0.85

a ข้อมูลจากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ (N = 100)

b ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง (N = 400)

2.2 มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital Satisfaction Scale) ผู้วิจัยใช้มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสของ Roach และคณะ (1981) มาพัฒนาต่อ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 นำมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสของ Roach และคณะมาแปลเป็นภาษาไทยแล้วนำไปให้ อาจารย์จรงค์กุล บุรพวงค์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขจำนวนการแปล ความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา ได้มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสจำนวน 48 ข้อ เป็นข้อกระทงที่มีความหมายทางบวก และทางลบด้านละ 24 ข้อ ลักษณะมาตรเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วงมาตร จากเห็นด้วยมากที่สุด ถึงไม่เห็นด้วยมากที่สุด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้น ๆ เป็นจริง สำหรับชีวิตสมรสของผู้ตอบมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้น ๆ เป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของผู้ตอบค่อนข้างมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง เมื่อผู้ตอบไม่แน่ใจ หรือไม่สามารถตัดสินใจได้ว่า ข้อความนั้น ๆ เป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของผู้ตอบหรือไม่

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้น ๆ ไม่เป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของผู้ตอบค่อนข้างมาก

ไม่เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้น ๆ ไม่เป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของผู้ตอบมากที่สุด

## 2.2.2 การหาคุณภาพมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ก. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพมาตร นำมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสที่ได้รับการตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการสำนักงานข้าราชการพลเรือน และพนักงานบริษัทปύแห่งชาติ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี นั้ถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้วและยังอยู่ร่วมกันกับคู่สมรสจำนวน 100 คน (ดังตารางที่ 8) ประเมินความพึงพอใจในชีวิตสมรสของตนเองในปัจจุบัน

ข. เกณฑ์การให้คะแนน นำมาตรที่ได้รับการตอบแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	<u>ข้อกระทงทางบวก</u>	<u>ข้อกระทงทางลบ</u>
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	1	5

ค. การวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) นำมาตรที่ได้รับการตรวจให้คะแนนแล้วมาวิเคราะห์รายข้อ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับมาตรที่ไม่ได้รวมข้อนั้น ๆ ไว้ (Corrected Item-Total Correlation) เพื่อคัดข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับมาตรรวมสูงไว้ใช้ในมาตรจริง ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับมาตรที่ไม่ได้รวมข้ออื่นๆ ไว้ ของมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสจำนวน 48 ข้อ

ลำดับข้อ	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
1.	ฉันรู้ถึงสิ่งที่คู่สมรสต้องการจากชีวิตสมรสของเรา	.26**
2.	คู่สมรสของฉันน่าจะทำให้ชีวิตสมรสของฉันดีขึ้นกว่านี้ได้ ถ้าเขาใส่ใจที่จะทำ	.36**
3.	ฉันกังวลใจมากเกี่ยวกับชีวิตสมรสของฉัน	.53**
4.	ถ้าฉันสามารถเริ่มต้นได้ใหม่อีกครั้ง ฉันจะเลือกแต่งงานกับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสคนปัจจุบัน	.47**
5.	ฉันสามารถไว้วางใจคู่สมรสของฉันได้เสมอ	.29**
6.	ชีวิตของฉันจะว่างเปล่า ถ้าปราศจากการสมรสในครั้งนี้	.34**
7.	ชีวิตสมรสของฉันจำกัดเกินไปจนไม่เหมาะสมสำหรับฉัน	.48**
8.	ฉันรู้สึกว่าการแต่งงานในชีวิตสมรสของฉันซ้ำซากจำเจน่าเบื่อหน่าย	.52**
9.	ฉันรู้ว่าฉันมีความหมายมากสำหรับคู่สมรสของฉัน	.52**
10.	ชีวิตสมรสของฉันก่อให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อสุขภาพของฉัน	.50**
11.	ฉันเกิดอารมณ์ขุ่นมัว โกรธหรือหงุดหงิดง่ายเนื่องจากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตสมรสของฉัน	.66**
12.	ฉันรู้ว่าฉันมีความสามารถที่จะดูแลชีวิตสมรสของฉัน	.45**
13.	การสมรสของฉันในขณะนี้ไม่ใช่สิ่งที่ฉันอยากให้อยู่อย่างถาวรตลอดไป	.41**
14.	ฉันคาดหวังยิ่งนานวันชีวิตสมรสของฉันก็จะให้ความพึงพอใจแก่ฉันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ	.56**
15.	ฉันรู้สึกท้อใจเมื่อพยายามที่จะทำให้ชีวิตสมรสประสบความสำเร็จ	.61**
16.	ฉันลงความเห็นว่าคุณชีวิตสมรสของฉันดีที่สุดในที่ควรจะเป็น	.55**
17.	ชีวิตสมรสของฉันให้ความพึงพอใจส่วนตัวที่แท้จริงแก่ฉันมากกว่าสิ่งอื่นใดที่ฉันทำ	.69**

## ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
18.	ฉันคิดว่าชีวิตสมรสของฉันเป็นความยากลำบากสำหรับฉัน	.63**
19.	คู่สมรสของฉันทำให้ฉันล้าสรวุ่นวายใจ	.62**
20.	คู่สมรสของฉันให้โอกาสฉันอย่างเพียงพอในการแสดงความคิดเห็น	.56**
21.	ฉันประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสตลอดมา	.56**
22.	คู่สมรสของฉันยอมรับในความเท่าเทียมกันระหว่างเรา	.70**
23.	ฉันต้องมองออกไปนอกชีวิตสมรสของฉันเพื่อหาสิ่งอื่นๆ ที่จะทำให้ ชีวิตมีคุณค่าและน่าสนใจ	.31**
24.	คู่สมรสของฉันส่งเสริมให้ฉันทำงานได้ดียิ่งขึ้น	.62**
25.	ชีวิตสมรสของฉันปิดกั้นบุคลิกลักษณะส่วนตัวบางอย่างของฉัน	.63**
26.	อนาคตของชีวิตสมรสของฉันดูสดใสและสมหวัง	.67**
27.	ฉันสนใจคู่สมรสของฉันอย่างแท้จริง	.64**
28.	ฉันกับคู่สมรสไปกันได้ด้วยดี	.64**
29.	ฉันกลัวจะสูญเสียคู่สมรสของฉันไปด้วยการหย่าร้าง	.10
30.	คู่สมรสของฉันไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ฉันในเรื่องเวลาว่างส่วนตัว	.45**
31.	ดูเหมือนว่าคู่สมรสของฉันปฏิบัติต่อฉันอย่างไรเหตุผล	.66**
32.	ชีวิตสมรสของฉันช่วยให้ฉันได้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้	.54**
33.	คู่สมรสของฉันเต็มใจที่จะร่วมมือกันปรับปรุงสัมพันธ์ภาพระหว่างเรา	.59**
34.	ชีวิตสมรสของฉันกระทบกระเทือนเพราะความคิดเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับ การทำการกิจกรรมยามว่าง	.52**
35.	ฉันและคู่สมรสต่างยอมรับการแสดงออกซึ่งความรักด้วยกันทั้งคู่	.65**
36.	การไม่มีความสุขในความสัมพันธ์ทางเพศเป็นสิ่งบั่นทอนชีวิตสมรสของฉัน	.20*
37.	ฉันและคู่สมรสมีความคิดเห็นตรงกันว่าอะไรเป็นสิ่งถูกต้องและ เหมาะสม	.65**
38.	ฉันและคู่สมรสมีปรัชญาชีวิตที่แตกต่างกัน	.62**

ต่อหน้าถัดไป



## ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
39.	ฉันและคู่สมรสชื่นชอบในกิจกรรมนอกบ้านมากมายหลายอย่างร่วมกัน	-.06
40.	บางครั้งฉันรู้สึกว่าจะไม่น่าแต่งงานกับคู่สมรสคนปัจจุบัน	.73**
41.	ชีวิตสมรสของฉันในปัจจุบันไม่มีความสุขเลยจริงๆ	.73**
42.	ฉันมีความยินดีที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส	.52**
43.	คู่สมรสของฉันขาดความเคารพในตัวฉัน	.44**
44.	ฉันมีความลำบากอย่างยิ่งในการปรับทุกข์กับคู่สมรส	.68**
45.	ส่วนใหญ่แล้วคู่สมรสของฉันเข้าใจความรู้สึกของฉัน	.60**
46.	คู่สมรสของฉันไม่รับฟังในสิ่งที่ฉันต้องการจะพูด	.60**
47.	ฉันมีความสุขกับการสนทนาที่รื่นรมย์กับคู่สมรสบ่อย ๆ	.67**
48.	ฉันมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสของฉันอย่างแน่นอน	.78**

\*  $p < .05$     \*\*  $p < .01$ 

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับมาตรที่ไม่ได้รวมข้อนั้น ๆ ไว้ พบว่า ข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.195 ( $df = 98$ ) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ( $p < .05$ ) มีเพียง 1 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 29 และข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ติดลบ 1 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 39 ซึ่งทั้ง 2 ข้อจะถูกตัดทิ้งจากการวิเคราะห์ ดังนั้นจึงเหลือข้อกระทงจำนวน 46 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวก และทางลบด้านละ 23 ข้อ ดังนี้

ข้อกระทงที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ข้อ 1 5 6 9 12 14 16 17 20 21  
22 24 26 27 28 31 32 34 36 40 43 45 และ 46

ข้อกระทงที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ข้อ 2 3 4 7 8 10 11 13 15 18 19  
23 25 29 30 33 35 37 38 39 41 42 และ 44 (โปรดดูภาคผนวก จ.)

ง. การวิเคราะห์ความเที่ยงของมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส นำมาตรที่ตัดข้อแล้วมาวิเคราะห์ความเที่ยง โดยหาค่าความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเที่ยงดังนี้

ค่าความเที่ยงจากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ มีค่าเท่ากับ .95 (N=100)

ค่าความเที่ยงจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง มีค่าเท่ากับ .97 (N=400)

จ. การวิเคราะห์ความตรง (Validity) ของมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส นำมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสจำนวน 46 ข้อ ไปหาความตรงร่วมสมัย (Concurrent Validity) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) กับมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยสรุปจำนวน 1 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง (ในหัวข้อ 2.3) พบผลดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสโดยสรุปจำนวน 1 ข้อ กับผลรวมของมาตรวัดจำนวน 46 ข้อ มีค่าดังนี้

ค่าความตรงจากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ มีค่าเท่ากับ .72 (N = 100)

ค่าความตรงจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง มีค่าเท่ากับ .80 (N = 226)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสโดยสรุปจำนวน 1 ข้อ กับรายข้อของมาตรวัดจำนวน 46 ข้อ ได้ผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสทั้ง 2 มาตรฐานเป็นรายข้อ

ลำดับข้อ	ข้อความ	r <sup>a</sup>	r <sup>b</sup>
1.	ฉันรู้ถึงสิ่งที่คู่สมรสต้องการจากชีวิตสมรสของเรา	.18	.36***
2.	คู่สมรสของฉันน่าจะทำให้ชีวิตสมรสของฉันดีขึ้นกว่านี้ได้ถ้าเขาใส่ใจที่จะทำ	.33**	.31***
3.	ฉันกังวลใจมากเกี่ยวกับชีวิตสมรสของฉัน	.47***	.50***
4.	ถ้าฉันสามารถเริ่มต้นได้ใหม่อีกครั้ง ฉันจะเลือกแต่งงานกับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสคนปัจจุบัน	.60***	.65***
5.	ฉันสามารถไว้วางใจคู่สมรสของฉันได้เสมอ	.11	.27***
6.	ชีวิตของฉันจะว่างเปล่าถ้าปราศจากการสมรสในครั้งนี้	.32**	.34***
7.	ชีวิตสมรสของฉันจำกัดเกินไปจนไม่เหมาะสำหรับฉัน	.44***	.57***
8.	ฉันรู้สึกว่าการใช้ชีวิตสมรสของฉันซ้ำซากจำเจน่าเบื่อหน่าย	.48***	.56***
9.	ฉันรู้ว่าฉันมีความหมายมากสำหรับคู่สมรสของฉัน	.27*	.35***
10.	ชีวิตสมรสของฉันก่อให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อสุขภาพของฉัน	.30*	.54***
11.	ฉันเกิดอารมณ์ขุ่นมัว โกรธหรือหงุดหงิดง่ายเนื่องจากสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตสมรสของฉัน	.48***	.62***
12.	ฉันรู้ว่าฉันมีความสามารถที่จะดูแลชีวิตสมรสของฉัน	.34***	.45***
13.	การสมรสของฉันในขณะนี้ไม่ใช่สิ่งที่ฉันอยากให้คงอยู่อย่างถาวรตลอดไป	.51***	.50***
14.	ฉันคาดหวังยิ่งนานวันชีวิตสมรสของฉันก็จะให้ความพึงพอใจแก่ฉันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ	.45***	.48***
15.	ฉันรู้สึกท้อใจเมื่อพยายามที่จะทำให้ชีวิตสมรสประสบความสำเร็จ	.36***	.52***
16.	ฉันลงความเห็นว่าคุณชีวิตสมรสของฉันดีที่สุดเท่าที่ควรจะเป็น	.51***	.48***

ต่อหน้าถัดไป

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ข้อความ	r <sup>a</sup>	r <sup>b</sup>
17.	ชีวิตสมรสของฉันให้ความพึงพอใจส่วนตัวที่แท้จริงแก่ฉันมากกว่าสิ่งอื่นใดที่ฉันทำ	.54***	.59***
18.	ฉันคิดว่าชีวิตสมรสของฉันเป็นความยากลำบากสำหรับฉัน	.46***	.57***
19.	คู่สมรสของฉันทำให้ฉันสับสนวุ่นวายใจ	.52***	.65***
20.	คู่สมรสของฉันให้โอกาสฉันอย่างเพียงพอในการแสดงความคิดเห็น	.29*	.47***
21.	ฉันประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสตลอดมา	.35***	.58***
22.	คู่สมรสของฉันยอมรับในความเท่าเทียมกันระหว่างเรา	.35***	.47***
23.	ฉันต้องมองออกไปนอกชีวิตสมรสของฉัน เพื่อหาสิ่งอื่น ๆ ที่จะทำให้ชีวิตมีคุณค่าและน่าสนใจ	.26*	.35***
24.	คู่สมรสของฉันส่งเสริมให้ฉันทำงานได้ดียิ่งขึ้น	.51***	.47***
25.	ชีวิตสมรสของฉันปิดกั้นบุคลิกลักษณะส่วนตัวบางอย่างของฉัน	.37***	.46***
26.	อนาคตของชีวิตสมรสของฉันสดใสและสมหวัง	.60***	.60***
27.	ฉันสนใจคู่สมรสของฉันอย่างแท้จริง	.48***	.60***
28.	ฉันกับคู่สมรสไปกันได้ด้วยดี	.55***	.66***
29.	คู่สมรสของฉันไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ฉันในเรื่องเวลาว่างส่วนตัว	.39***	.50***
30.	ดูเหมือนว่าคู่สมรสของฉันปฏิบัติต่อฉันอย่างไรเหตุผล	.27*	.55***
31.	ชีวิตสมรสของฉันช่วยให้ฉันได้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งเอาไว้	.61***	.60***
32.	คู่สมรสของฉันเต็มใจที่จะร่วมมือกันปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างเรา	.45***	.50***
33.	ชีวิตสมรสของฉันกระทบกระเทือนเพราะความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับการทำกิจกรรมยามว่าง	.51***	.52***

ต่อหน้าถัดไป

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับข้อ	ข้อความ	r <sup>a</sup>	r <sup>b</sup>
34.	ฉันและคู่สมรสต่างยอมรับการแสดงออกซึ่งความรักด้วย กันทั้งคู่	.40 ***	.51 ***
35.	การไม่มีความสุขในความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นสิ่งบั่นทอน ชีวิตสมรสของฉัน	.04	.21 **
36.	ฉันและคู่สมรสมีความคิดเห็นตรงกันว่าอะไรเป็นสิ่งถูกต้อง และเหมาะสม	.54 ***	.59 ***
37.	ฉันและคู่สมรสมีปรัชญาชีวิตที่แตกต่างกัน	.48 ***	.57 ***
38.	บางครั้งฉันรู้สึกว่าจะไม่น่าแต่งงานกับคู่สมรสคนปัจจุบัน	.60 ***	.69 ***
39.	ชีวิตสมรสของฉันในปัจจุบันไม่มีความสุขเลยจริงๆ	.46 ***	.65 ***
40.	ฉันมีความยินดีที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส	.42 ***	.40 ***
41.	คู่สมรสของฉันขาดความเคารพในตัวตน	.37 ***	.59 ***
42.	ฉันมีความลำบากอย่างยิ่งในการปรับตัวกับคู่สมรส	.54 ***	.57 ***
43.	ส่วนใหญ่แล้วคู่สมรสของฉันเข้าใจความรู้สึกของฉัน	.56 ***	.53 ***
44.	คู่สมรสของฉันไม่รับฟังในสิ่งที่ฉันต้องการจะพูด	.41 ***	.42 ***
45.	ฉันมีความสุขกับการสนทนาที่รื่นรมย์กับคู่สมรสบ่อยๆ	.50 ***	.51 ***
46.	ฉันมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสของฉันอย่างแน่นอน	.66 ***	.75 ***

\*  $p < .05$       \*\*  $p < .01$       \*\*\*  $p < .001$

a ข้อมูลจากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ (N = 100)

b ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจริง (N = 226)

2.3 มาตรการวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสโดยสรุป จำนวน 1 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นข้อคำถามให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจในชีวิตสมรสของตนเองในปัจจุบัน โดยสรุป จุดมุ่งหมายของการสร้างมาตรนี้เพื่อใช้ในการหาความตรงของมาตรการวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสของ Roach และคณะ

ลักษณะมาตร เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 11 ช่วงมาตร จากน้อยที่สุด ถึง มากที่สุด และให้คะแนน 1 ถึง 11 จากน้อยที่สุด ถึง มากที่สุดตามลำดับ ลักษณะข้อคำถามเป็นดังนี้

:- ฉันมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสของฉันในปัจจุบัน

น้อยที่สุด 1 : 2 : 3 : 4 : 5 : 6 : 7 : 8 : 9 : 10 : 11 มากที่สุด

ปานกลาง

### 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงสถานที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยถือหนังสือราชการไปติดต่อด้วยตนเอง การแจกแบบสอบถาม โดยแจกผ่านหัวหน้างานแต่ละสายงาน และขอให้หัวหน้างานเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัย เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2535 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (SPSS\*) ค่าเฉลี่ยและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

#### 4.1 การวัดบทบาททางเพศ

4.1.1 ค่าเฉลี่ยค่ามัธยฐานเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนบทบาททางเพศของกลุ่มตัวอย่าง

4.1.2 หาค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนบทบาททางเพศในข้อ 4.1.1 เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 ประเภทตามเอกลักษณ์บทบาททางเพศ

4.2 การวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยค่าเฉลี่ยค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรส

4.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสของกลุ่มตัวอย่างที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศแตกต่างกัน 4 แบบ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

(Two-way Analysis of Variance) แต่เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยมีไม่เท่ากัน ดังนั้น ก่อนการวิเคราะห์ที่ได้ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of Variance) ของกลุ่มย่อยด้วยวิธีบาร์เล็ตต์-บ็อก (Bartlett-Box) หากพบว่าค่าความแปรปรวนของตัวแปรใด ๆ ของกลุ่มที่เปรียบเทียบ มีลักษณะเป็นวิวิธพันธ์ของความแปรปรวน (Heterogeneity of Variance) จะปรับค่าเอฟวิกฤต (F Critical) ใหม่ จาก  $F_{(1-\alpha), k-1, N-k}$  เป็น  $F_{(1-\alpha), 1, k-1}$  แทน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูล มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Winer 1971 : 206-218)

4.4 เมื่อพบผลปฏิกริยาร่วมของตัวแปรมีนัยสำคัญ จะวิเคราะห์ซิมเปิลเมนเอฟเฟค (Simple Main Effects) เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4.5 เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบภายหลังด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) (Glass and Stanley 1970 : 443-445)